

Tiedotuslehti 1 2014

Vapautetut

Jyväskylän Katulähetys ry

Vuosittaiset Katulähetys ry:n talvipäivät vietettiin helmikuun alussa Porissa, Silokallion kurssikeskuksessa. Jyväskylästä oli mukana 10 henkilöä. s 10-12.

Mari Kauhanen toimii Kuiville pyrkivien tuki ry:ssä järjestöyöntekijänä. s 3-5.

Erkki Keski-Lusa teki tutkimuksen Katulähetys ry:n tuetusta asumisesta. s. 9-10.

Markus Nykäsen uskomaton selviytymistarina s. 13-15.

Jyväskylän Katulähetyksen hallituksen uudet jäsenet esittäytyvät

Jyväskylän Katulähetyksen syyskokouksessa 16.12.2013 Kankitiellä hallitukseen valittiin neljä uutta jäsentä. Uudet hallituksen jäsenet kertovat ammatillisesta ja elämäntaustastaan. Mitkä ovat ”tunnelmat” valinnan jälkeen ja visioita uusina jäseninä?

Risto Huttunen:

Olen 53-vuotias kolmen pojan ja yhden pojanpojan isä. Olen työskennellyt yhdessä vaimoni kanssa viimeiset 3,5 vuotta Jyväskylän Kan-kodilla päihdekuntoutusohjaajana. Olen tullut uskoon 20-vuotiaana ja lähimmäisten sekä kauempanakin olevien ihmisten hätä on koskettanut minua aina jollain tavalla.

Olen erityisen iloinen siitä luottamuksesta, jota minulle on osoitettu, mutta samalla hyvin aralla mielellä, mitä annettavaa minulla on Katulähetykselle. Varsinkin mietityttää miten pystyn kantamaan oman vastuuni asiakkaista, työntekijöistä, taloudesta, tulevaisuuden suunnitelmista, ym. asioista joihin hallitus ottaa kantaa.

En ajattele ottavani mitään näkyvää roolia hallituksessa, ensimmäinen puoli vuotta menee siihen, että pääsen asioista jotenkin perille. Itse asiassa koen avustamisen itselleni luontaisemmaksi tehtäväksi kuin varsinaisen johtamisen ja pidänkin itseäni ihan hyvänä ”valon näyttäjänä” - siihen ei koskaan valita parasta kaveria, mutta sekin on ryhmässä tärkeä tehtävä. Katulähetykselle tekee nyt hienoa ja tärkeää työtä, sen työn ylläpitämisessä on minulle visiota aluksi. Kaikissa yhteisöissä, joissa olen ollut mukana, minulle on ollut tärkeää että ihmisiä kohdellaan hyvin ja tasapuolisesti. Koen itseni enemmänkin tällaisten aineettomien, eli henkisten, hengellisten ja ihmissuhde-visioiden rakentajaksi kuin aineellisten visioiden.

Kari Lahti

Olen ollut kristillisen päihdetyön järjestöjen tehtävissä vuodesta 1994. Aluksi Laukaan Väentupa ry:n palveluksessa ja vuodesta 2001 Vaajakosken Suvannon toiminnanjohtajana.

Suhtaudun mielenkiinnolla ja toivottavasti tarpeeksi nöyrällä mielellä Katulähetyksen hallituksen jäsenyyteen. Runsaasti uusia asioita ja oppimista on varmaankin edessä. Katulähetyksellä on Jyväskylän seudulla merkittävä, laaja-alainen ja pitkät perinteet omaava toimija. Toimintaa olen seurannut vuosien ajan, mutta nyt näkökulma on uusi.

Järjestöpohjaista toimintaa on viime vuosina haastettu niin ulkoa, kuin sisältäkin päin. Yhteiskunnan odotukset ovat vahvat. Toiseksi kristillisen arvopohjan ja hengellisen näkökulman vaaliminen ja hoitaminen on myös hyvin tärkeää.

Kaiken kaikkiaan innokkain mielin tehtävään.

Laura Luukko:

Olen työskennellyt Katulähetyksessä viimeiset yhdeksän ja puoli vuotta ensin Jokapäiväinen Leipä-projektissa (sekä ruokapankissa) ja sitten Open Ways-projektissa. Vuoden vaihteessa jäin työttömäksi ja tammikuussa aloitin opinnot Iitissä Perheniemen evankelisessa opistossa. Koulutukseltani olen sosiaalityöntekijä.

Minua kysyttiin ehdokkaaksi hallitukseen ja hetken ajateltuani asiaa suostuin.

Haluaisin olla kehittämässä Katulähetyksiä sellaiseen suuntaan (kuin se on jo menossa:), että meidän palveluissa yhdistyisi entistä enemmän ammatillisuus, hengellisyys ja vertaistukea tarjoava yhteisöllisyys. Oman elämäkokemukseni mukaan kaikista näistä kolmesta voi olla paljon apua ihmisten auttamisessa.

Erkki Keski-Lusa:

Valinta oli jossain mielessä pieni yllätys, olenhan niin uusi näillä seuduilla. Mutta sisäinen rauha ja tietoisuus siitä, että olen oikealla paikalla tällä hetkellä, on vallinnut koko ajan. Koen, että Jumala on asettanut minut juuri nyt tähän tehtävään. Näky, joka minulla on ollut jo vuosikymmeniä, liittyy Katulähetyksen toimialaan kiinteästi, sillä se on sama kuin seurakuntatyössä, jota olen tehnyt aiempina vuosina.

Ihmiskunnan tragedia, pois kulkeminen elävän Jumalan luota kohti vääristynyttä omavaraisuutta ja itsekkyyttä, tuottaa jatkuvasti yhä enemmän sisäisesti rikinäisiä ihmisiä, itseni mukaan lukien. Lohdutuksen ja rakkauden tarpeessa me hakeudumme kaikenlaisiin haitallisiin riippuvuuksiin. Uskon, että Katulähetyksellä on kristittyjen yhteisönä kutsuttu elämään todeksi rakkautta siten, että kohtaaminen ja yhteys voisivat houkuttaa tutustumaan Jeesukseen Kristukseen, joka sanoi olevansa ainut tie, totuus ja elämä. Hänen avullaan voimme luopua vääristä riippuvuuden kohteista. Hallituksen jäsenenä koen vastuullani olevan sen mahdollistamisen omalta osaltani, pyrin tekemään aloitteita elämää rakentavien ja tukevien puitteiden rakentamiseksi.

Erkki Hänninen

Iso pala Marin sydäimestä jäi Etelä-Afrikkaan

Kuka olet?

Olen Mari Kauhanen. Olen kotoisin Rantasalmelta, mutta muutin Jyväskylään noin 10,5 vuotta sitten opiskelemaan. Olen ensimmäiseltä ammatiltani lastenohjaaja, johon valmistuin 2006 ja toiselta ammatiltani parturi-kampaaja, johon valmistuin 2009.

Missä olet töissä ja mitä tehtäviä työhösi kuuluu?

Olen töissä Kuiville Pyrkivien Tuki ry:ssä. Työt Kuivilla aloitin virallisesti Elokuussa 2013. Järjestötyöntekijänä minun vastuullani on pyörittää Kuiville Pyrkivien Tuki ry:n asuntoja yhdessä hallituksen kanssa. Kahtena päivänä viikossa vietän aikaa asiakkaiden kanssa ja kolmena päivänä touhua toimistossa papereiden kimpussa.

Missä opiskelet?

Opiskelen Diakonian Ammattikorkeakoulussa Pieksämäellä Sosionomiksi. Opintoni alkoivat syksyllä 2011 ja tarkoitukseni olisi valmistua keväällä/kesällä 2014.

Miten päädyit lähtemään Afrikkaan?

Syksy 2013 alkoi normaalisti koulussa ja töissä. Jäin töistä pois syyskuussa, koska jo opintojeni alkuvaiheessa minut valittiin kansainväliseen vaihtoon Etelä-Afrikkaan Swazimaan pääkaupunkiin Mbabaneen. Jo ennen opintojen alkamista haaveenani oli lähteä käymään Afrikassa hyväntekeväisyystyössä. Koulu mahdollisti tämän ja heillä oli yhteistyökumppaneita Swazimaassa, joten kohdemaata oli helppo valita. Tein 10 viikkoa töitä HIV- ja AIDS-projektissa Evankelis Luterilaisessa kirkossa.

Millaisia ennakkokäsityksiä sinulla oli Etelä-Afrikasta ja elämästä siellä?

Ennakkokäsityksiä oli paljon, koska jo koulu pelotteli meitä erilaisilla turvallisuusasioilla ja maan kulttuurilla. Toisinaan sen ymmärsin, koska on parempi olla liian varovainen kuin liian rohkea. Huomasin

Etelä-Afrikan yhteisöiden elinympäristöä.

Koulutustilaisuus asiakkaille vihanneksen istuttamisesta. Mukana oli työntekijöitä, vapaaehtoisia ja asiakkaita.

kuitenkin, että varovaisuudesta pystyi vähän joustamaan, kuten yksin kävelemisestä päiväsaikaan Mbabanessa yleisillä kulkureiteillä. Kuskimme oli luotettava, joten kauppa-asioinninkin pystyi yksin suorittamaan.

Odotin ihmisten asuvan savimajoissa. No, kyllähän osa asuikin, mutta nämä savimajat olivat maalla ja kaupunki oli jo länsimaaistunut. Ihmiset ajelivat uusilla

autoilla ja pukeutuivat erittäin tyylikkäästi. Maalle mentäessä tiet huononivat, jos niitä oli ollenkaan ja ihmiset kulkivat kävellen, koska varaa ei ollut edes ruokaan.

Olitko aiemmin matkustellut eri maanosissa?

Olen matkustellut paljon, mutta en noin etelässä. Olen ollut Espanjassa kirkon ulkomaanavulla kuukauden auttamassa

HIVIÄ sairastavia lapsia, jotka eivät vanhempien tulojen vuoksi pääse kouluun.

ihmisiä Granadassa ja Almeriassa. Tuoloin pääsin tutustumaan Marokkoon ja näkemään pohjoisen osan köyhyyttä. Lomamatkoilla olen pyörinyt Euroopassa ja Lähi-Idässä.

Millainen oli ensimmäinen kosketuksesi Etelä-Afrikkaan ja kohtaamiisi ihmisiin? Mitä havaintoja ensin teit?

Ensimmäistä kosketusta on vaikea kuvailla. Ajatus jo sinänsä siitä, että olen Afrikassa, oli vaikea sisäistä. Ihmiset olivat heti erittäin ystävällisiä ja auttavaisia. Vastaantulijatkin tervehtivät ja kysyivät mitä kuuluu. Tähän oli aluksi vaikea tottua, koska Suomessa harvoin tulee tuntemattomalta vastaan tulijalta kysytyä kuulumisia, saati hymyiltävä. Nopeasti siihen kuitenkin sopeuduin. ”Hei! Mitä kuuluu?” kysyttiin kaikkialla ensiksi. Tästä me suomalaiset voimmekin ottaa oppia. Sillä on erittäin positiivinen vaikutus ihmisiin.

Millainen on väestön ikärakenne?

Swazimaassa suurin osa väestöstä on lapsia, nuoria tai vanhuksia. Keki-ikäisiä ei niin paljoa katukuvassa näkynyt suurten HIV- ja Aids-lukujen vuoksi. Isovanhemmat siis hoitivat lapsenlapsia ja kasvattivat heitä.

Mistä löysit tuon Aidsin vastaisen projektin?

Koulusta tuli ehdotus HIV ja Aids-projektiin. Olimme ensimmäiset harjoittelijat kyseisessä paikassa yhdessä Nepalista kotoisin olevan opiskelijan kanssa. Kuultuani projektista oli innoissani pääsemään tekemään työtä, jolla on suuri vaikutus

koko Swazimaan ihmisiin.

Mitä teit projektissa?

Työhöni kuului pääsääntöisesti virallisten raporttien tekeminen, jotka lähetettiin Etelä-Afrikkaan. Kävin paljon myös asiakaskäynneillä yhdessä Home Based Care ihmisten kanssa. HBC ihmiset koostuivat paikallisista vapaaehtoistyöntekijöistä. Kotikäyntien tarkoituksena oli asiakkaiden tarpeiden kartoittaminen ja avun saattaminen sitä tarvitseville perheille.

Jaoin yhteisöihin vihannesten taimia ja siemeniä niin paljon, että sadosta he voisivat osan syödä itse ja osan myydä. Myytyjen vihannesten rahoilla he voisivat ostaa lisää vihanneksia. Tällä pyrittiin parantamaan nälänhätää. Asiahan ei mennyt ihan niin kuin elokuvissa. Kaksi viikkoa vihannesten taimien antamisen jälkeen järjestettiin asiakkaille koulutus siihen, miten he saavat vihannekset kasvamaan tällaisessa maaperässä. Kysyin vain ohjaajaltani, olisiko koulutus ollut järkevämpää järjestää ensin ja sen jälkeen jakaa taimet ja siemenet.

Kerro kaksi tilannetta, jotka tekivät sinuun suuren vaikutuksen.

Suurimman vaikutuksen minuun teki ihmisten kiitollisuus siitä, kun he kokivat kuinka heistä välitetään ja kuinka heitä kuullaan. Sitä aitoa kiitollisuuden määrää olisi meidän länsimaalaistenkin hyvä oppia. Ihmiset ovat paljon iloisempia siellä, vaikka heillä on vähemmän kaikkea mitä meillä täällä Euroopassa.

Mikä oli vaikeaa tai haastavaa?

Vaikeinta oli kohdata asiakkaat, jotka

Elinaikaa ei ole paljoa, mutta tyttö oli onnellinen.

elivät viimeisiä päiviään. Kohtasin ihmisiä, jotka eivät voineet ottaa lääkkeitä, vaikka lääkkeet ovatkin ilmaisia. Lääkkeet täytyy ottaa ruoan kanssa ja kun ei ole varaa ruokaan, jäävät lääkkeet ottamatta. Joillakin olisi tarve pyörätuoliin, mutta maasto on hankalaa ja pyörätuoleja ei ole saatavilla. Eräskin asiakas veti itseään käsillä ulos, vessaan ja mihin ikinä hänen tarvitsi mennä.

Haastavaa oli katsoa lasten ja nuorten ”leikkiä”. Leikkiminen oli hakkaamista ja potkimista. YK:n lastenoikeuksista on kirjoitettu sopimus, mutta se on eri asia miten se käytännössä toteutuu. Toki rajat on rakkautta, mutta lasten hakkaamista pampulla tai putkella en pysty sulattamaan. Lasten käytös oli jokseenkin eläimellistä. Kaikesta he tappelivat, kuten huomion saamisesta ja eväistä. Aluksi näky oli järkyttävää, mutta työkaverini katsoivat sivusta ja sanoivat heidän vain leikkivän. Kai heidän täytyy jollain tavalla oppia puolustamaan itseään...

Miten käytit nuo 10 viikkoasi Etelä-Afrikassa?

10 viikkoa työharjoittelussa meni erittäin nopeasti, koska tekemistä oli paljon. Viikonloppuisin tutustuin maahan ja sen tarjoamiin ihanuuksiin ja kulttuuriin. Kävin pidennetyllä viikonlopulla Mosambicissa ja Durbanissa sekä luonnonpuistossa Swazimaassa. Harrastin kolme kertaa viikossa kickboxingia. Pääsin myös paikallisiin kisoihin. Swazimaa tarjosi

Erään asiakkaan koti. Uutta kotia oltiin alettu rakentamaan, mutta rahat loppuivat kesken. Koti on vanhemman rouvan. Katto vuotaa ja tilat eivät ole sairauden kannalta hyvät.

monipuolisesti tekemistä vapaa-ajalle. Tuntui vaan, ettei kaikkea ehtinyt kokea ja nähtävää jäi näkemättä.

Mitä pääsit näkemään ja kokemaan lomareissuillasi?

Mosambikissa asuin heinämajassa. Se oli matkani kohokohtia! Kävin erittäin alkeellisessa kylässä, joka jäi positiivisesti mieleen. Ihminen voi olla onnellinen vaikka asuisi minkälaisessa kodissa. Mosambikissa pääsin uimaan villien delffiinien ja valashain kanssa ja ratsastamaan rannalla auringon paisteessa. Durban muistutti Amerikkaa kaikkineen betonirakennuksineen ja Kap Kaupunki tarjosi Nelson Mandelan muistokonsertin. Lomaillessa sain paljon uusia kavereita ja koin paljon ihania nähtävyyksiä. Lomailminen oli yhtä ihanaa kuin työntekokin!

Mitä kieltä puhuit?

Koko reissu meni englantia puhues-
sa. Iltaisin sain puhua suomea muiden suomalaisten vaihto-oppilaiden kanssa. Paikallinen kieli on si-swati, mutta koulut käydään englanninkielellä. Jos oli tilanne, jossa asiakas ei puhunut englantia, oli meillä työntekijä joka tulkasi puheen.

Tapasitko matkallasi muita suomalaisia?

Vuorella, jossa asuin, oli sillä hetkellä enemmän varmaan suomalaisia kuin paikallisia. Samaan aikaan oli Turun ammattikorkeakoulusta 13 opiskelijaa vaihdossa ja asuivat naapurissa, Backbackers paikassa.

Kun palasit kotiin, millä tavalla olit muuttunut?

Oloni oli paljon rauhallisempi ja osaan olla onnellisempi pienemmistä asioista. Ei se internetin puuttuminen ole niin kauheaa, saati jos puhelin ei aina toimi. Osaan nyt samaistua maahanmuuttajiin paremmin, koska olin ainut valkoinen mustien seassa. Nyt pystyn paremmin asettumaan heidän asemaansa Suomessa.

Milla tavalla koit kulttuurishokin kun palasit Suomeen?

Suomeen palattuani todellisuus iski vasten kasvoja. Kulttuurien välinen ristiriita oli uskottoman suuri. Kun kone laskeutui Helsinki-Vantaa lentokentälle, aloin vaan itkeä ja halusin takaisin Afrik-

Tämä ei ole kaatopaikka. Kyseessä on yhteisön takapiha.

kaan. Pienemmästäkin avusta Afrikassa ollaan erittäin kiitollisia, ihmiset ovat iloisempia ja aidompia. Toki 35`c lämpötilaerokin tuntui ahdistavalta tällaiselle lämmönpalvojalle.

Pidätkö yhteyttä ihmisiin, joihin tutustuit?

Olen pitänyt yhteyttä harjoittelupaikaani ja muihinkin ihmisiin joihin tutustuin. Yhteyttä pidämme sähköpostitse ja viesteillä. On ihana päivittää kuulumisia ja kuulla miten heillä menee lähtömmekä jälkeen.

Sait Etelä-Afrikassa haasteen lähteä mukaan toiseen projektiin. Kerro siitä.

Etelä-Afrikan puolelta oli pastoreita ja diakoneja koulutuksessa Swazimaassa. Heitä kiinnosti kovin se, mitä teen työkseni Suomessa. Kerroin heille kodittomien yöstä, joka järjestettiin samaan aikaan. Kysymyksiä virtasi ja yritin parhaani mukaan vastata kysymyksiin. He olivat ihmeissään tästä tapahtumasta. Pari ihmistä pyysi minua pitämään Etelä-Afrikkaan muuttaman vuoden projektia, johon kuuluisi kodittomien yö. Olin otettu pyynnöstä ja sanoin miettiväni asiaa. Ehkä joku päivä tulevaisuudessa voisinkin mennä toteuttamaan sen.

Mitä haluat sanoa ihmiselle, joka haluaisi lähteä johonkin vastaavaan projektiin Afrikassa, muttei uskalla lähteä?

Haluan kannustaa ihmisiä lähtemään

Orpo tyttö ja Mari Kauhanen. Tyttö kysyi Marilta, voisiko Mari viedä hänet kotiinsa.

Afrikkaan, jos on pienintäkin kiinnostusta! Varoitan kuitenkin - sydämesi saattaa jäädä sinne! Käykää kokemassa, näkemässä ja nauttimassa!

Mitä muuta haluat vielä kertoa?

Ehdottomasti haluan Afrikkaan joskus uudelleen. Oloni ei ole tuntunut missään niin kotoisalta, kuin siellä. Someone call it africa, i call it home!

teksti:

Mari vastasi Titta Turusen kysymyksiin

Uhkaavan asiakkaan kohtaaminen

Jyväskylän Katulähetyksen ”Suunta ylös” -projekti järjesti ”Uhkaavan asiakkaan kohtaaminen” -kurssin keskiviikkona 26.9.2013. Kouluttajana oli **Jyrki Veistämö** Jyväskylän Aikuisopistosta (AO). Osallistujia oli Jyväskylän Katulähetyksen asumisyksiköistä, projekteista, kirpputoreilta, ruokapankista ja taloushallinnosta. **Auli Toikkanen** Suunta ylös -projektista kantoi päävastuuta käytännön kurssijärjestelyistä Kankitiellä.

Kurssipäivän tavoitteena oli mm. ymmärtää aggression merkitys ja tehtävä ihmisen käyttäytymisessä. Tavoitteena oli myös saada käytännön valmiuksia haastavan ja uhkaavan asiakkaan kohtaamiseen.

Myös käytännön harjoittelua

Kurssipäivän aikana harjoiteltiin asiakkaan rajoittamis- ja rauhoittamismenetelmiä, mm. miten pääsee irti päälle karkaan/karkaa-ajan/otteen, miten asiakasta ja itseämme työntekijänä vahingoittamatta puolustamme itseämme, miten menetellä aseistuneen uhkaajan kanssa, ym.

Kouluttaja korosti myös huoneen kalustuksen merkitystä, onko ”astaloita” (vaikkapa kukkamaljakko, kynttilänjalka) käsillä, pakomahdollisuus takaovesta, miten sijoitan asiakkaani tilassa, ym. Hän näytti esimerkin, miten voit suojata itseäsi aseistautuneelta uhkaajalta tuolilla.

Teorialuennot käsittelivät aiheita ”Aggressio – turvamuuri sinun ja minun välilläkö?”, ”Sytähän löytyy ja lopulta syyppä oot sinä!”, ”Miten kohtaat minut viemättä minulta oman elämäni hallintaa, sen viime rippeitä?”, ”Jotakin rajaa –mutta ei niin että sattuu!”

Sukupuoli ja temperamentti vaikuttavat aggressiivisuuteen

Luennoitsija totesi sukupuolen ja ihmisen temperamentin vaikuttavan ihmisen aggressiivisuuteen. Muun muassa hormonit, päihitteet ja mielenterveys (lääkitys) vaikuttavat

Kurssin erinomaisena kouluttajana toimi Jyrki Veistämö.

aggressiivisuuteemme. Uhkatilanteita voi tulla kaikessa asiakaspalvelutyössä, muussakin kuin päihdetyössä.

Vaikka välillä taivas näytti lunta, niin sää suosi itsepuolustuksen ulkoharjoittelua. Aiheen vakavuudesta huolimatta hauskaakin oli. Kouluttaja Jyrki Veistämö oli hyvä esiintyjä, hyvällä huumorilla.

Vakavissa tilanteissa ei tule esittää sankaria, tai marttyyriä. Jos työntekijänä voit, niin pakene. Suojele henkeäsi, älä jää uhriksi! Varmista myös lähimmäistesi turvallisuus, sekä työtoveriesi että asiakkaidesi. Tilanteet on kirjattava ja raportoitava työpaikan työsuojeluvastaaville. Työntekijän oikeusturvan ja vakuutusten kannalta. tavoitteena on sekä henkilökunnan että asiakkaiden turvallisuuden paraneminen.

Päivän päätteeksi kouluttaja Jyrki Veistämö otti osallistujilta vapaamuotoista kirjallista palautetta päivästä. Kysyäkkin sai. (Luentojen välillä lounastimme ja kahvitelimme.)

PS:

Lisätietoja ja oppia uhkaavista tilanteista selviämiseen saat esim. kirjoittamalla hakukoneeseen (esim. Google) sanan avekki.

Raportoi kurssille osallistunut
Erkki Hänninen

Tervetuloa
JYVÄSKYLÄN
KATULÄHETYS ry:n

Vuosikokoukseen

Maanantaina 14.4. 2014
klo 17 Cantine Agapeehen
Kankitie 14

Kokouksessa käsitellään
sääntömääräiset asiat.

Vapaaehtoiset kokoontuivat

Vapaaehtoisten kokoontuminen ja info-ilaisuus järjestettiin Kankitiellä 16.1.2014. Kutsujana ja puheenjohtajana oli **Hanna-Riikka Alasippola**.

Puhuttiin vapaaehtoistyön mahdollisesta sopimuksesta, työn koordinoinnista, perehdytyksestä ja monipuolisesta toiminnasta. Kuultiin mielipiteitä ja kokemuksia. On tärkeä tietää toimijoiden paikat ja nimet että voidaan kutsua kaikki kokouksisiin säännöllisesti.

Uusien ihmisten tulo toimintaan on tärkeää! Tätä toivottiin. Toimijoiden huomiointi on iso osa vapaaehtoistyötä, siihen kannustamista.

Paikalla kolmisenkymmentä vapaaehtoistyöntekijää

Kolmisenkymmentä vapaaehtoista tuli kuulemaan ja kohtaamaan, yhdessä tehden "toimivaa juttua". Kehittäminen jatkuu kevään aikana.

Katulähetyksen vapaaehtoistoimijoiden kokoukseen oli tullut runsaasti sekä vapaaehtoisia että yksiköiden vastaavia työntekijöitä. Myös määräaikaisia oli mukana yksiköistä.

Katulähetyksellä on tavoitteena ottaa esitietolomake vapaaehtoisilta ja aktiivirahatyöntekijöiltä. Lomakkeiden mukaan voidaan mm. myös kartoittaa vapaaehtoisten määrä Katulähetyksellä. Sopimus tai sen luonteinen dokumentti on tärkeää, tehdä mm. vakuutusten varalle, jos vapaaehtoiselle sattuu työtapaturma, tms. Sekä vapaaehtoisten että aktiivirahalla toimivien vakuutukset tulevat samasta paikasta.

Hanna-Riikka Alasippola totesi olevan tärkeää perehdyttää vapaaehtoiset tehtäviinsä ja Katulähetykseen organisaationa. Turvallisuusohjeet ja vaihtolo/salassapitovelvollisuus ovat vapaaehtoistyössäkin tosi tärkeitä! Myös yhdyshenkilö työkohteessa on vapaaehtoisella oltava tiedossa.

Vapaaehtoisille järjestetään virkistyspäiviä, ja koulutusmahdollisuutena mm. hygieniapassin suorittaminen ym.

Artturi Anttila ”mainosti” Katulähetyksen koulutuksia. Sieltä voi saada

Olli Mäki ja Artturi Anttila ovat tehneet vuosia vapaaehtoistyötä.

Toiminnanjohtaja Usko Hintikka iloitsi vapaaehtoisten suuresta määrästä.

kouluttajia ja rahoitusta vapaaehtoisten koulutukseen. Todettiin myös RAY:n kiinnostavan vapaaehtoisten määrään positiivisessa mielessä, projektien rahoitusta ajatellen.

Kahvittelu ja vilkas keskustelu

Välillä kahviteltiin. Käytiin vilkasta keskustelua mahdollisen vapaaehtoisso-pimuksen tarpeellisuudesta. Pitkän linjan katulähetyshenkilö, vapaaehtoistyön veteraani **Olli Mäki** kyseli kirjallisen sopimuksen tarpeellisuudesta omalla kohdallaan. Hän katsoi aluksi, että kirjallista sopimusta ei tarvittaisi, kun tähänkin asti on ilmankin pärjätty.

Hanna-Riikka totesi Ollin olevan hyvänä esimerkkinä uudemmille vapaaehtoisille, jos hän on sopimuksen kannalla. Hetken mietittyään asiaa kahvikupin ääressä Olli totesi, että kun sopimuspaperi tulee ajankohtaiseksi, hän haluaa allekirjoittaa sen ensimmäisenä! Olli sai kannastaan raikuvat aplodit kokousväeltä... Asia etenee hyvässä myötätulessa ja hyvässä hengessä kevään aikana.

Vapaaehtoistyön merkitys on ollut Jyväskylän katulähetyksessä aina suuri ja tärkeä. Toiminta alkoi aikanaan Jyväskylässä vapaaehtoistyön pohjalta, ajan mittaan kasvaen nykyiseen laajuuteensa.

Erkki Hänninen

Päihdetyön muuttuvat haasteet – seminaari Kuopiossa 14. – 15.11.2013

Päihdetyön muuttuvat haasteet -seminaarissa Kuopiossa käsiteltiin päihdetyötä siinä tapahtuneiden muutosten pohjalta. Hotelli Puijonsarvessa järjestetyn seminaarin ohjelmaan sisältyi asiantuntijaluentoja ja kolme osaseminaria. Seminaarin toteuttivat Kuopion Seudun Päihdepalvelusäätiö, SOVATEK -säätiö ja Kehittämiskeskus Tyynelä yhdessä yhteistyöorganisaatioidensa kanssa. Osanottajia kahtena päivänä oli noin 350 henkeä.

Seminaarin avauspuhe Kuopion kaupungin puolesta lausui valtuuston puheenjohtaja, **Markku Rossi**, painottaen ongelmien ennalta ehkäisyä, varhaista tunnistamista ja vastuullista alkoholipoliittikkaa.

Kehittämispäällikkö **Antti Weckroth** A-klinikkasäätiöstä kertoi muutosten yhteiskunnassa johtaneen syviin muutoksiin päihdetyön ymmärryksessä. Vielä vuoden 1936 alkoholilaki pyrki palauttamaan vaaralliset juopot raittiuteen kuripainotteisuudella ja valvonnalla. Sitten lääketieteen rooli on kovasti vahvistunut. On siirrytty subjektiivisen, tasavertaisuuden, normaaliuden ja yksilöllisen hoidon suuntaan. Sosiaalisuudesta on edetty terveydenhuollon suuntaan. Toisaalta jakautuvan yhteiskunnan vanavedessä on havaittavissa merkkejä kuripainotteisuudestakin.

Torstai-iltapäivän osaseminareissa keskityttiin muutoksiin päihdetyössä, asiakkaan toipumiseen ja nuoriin asiakkaisiin. Näkökulma oli käytännönläheinen ja tarkoitettu erityisesti päihdetyötä tekeville. Asiantuntijaluentoja ja yhteisten keskustelujen kautta osaseminarit avasivat arvokkaita näköaloja päihdetyön käytännön kenttään.

Köyhyysrajan alapuolella elää 700 000 suomalaista

Perjantaina Jyväskylän yliopiston sosiologian professori, **Jari Heinonen**, avasi näkökulmaa suomalaisen yhteiskunnan

Osanottajia kahtena päivänä oli noin 350 henkeä.

suuriin kehityslinjoihin 1800-luvulta alkaen. Hän näki edessämme olevan nyt kolme isoa haastetta: palkkatyöyhteiskunnan haasteet köyhyyskysymyksineen, sosiaaliset haasteet osallisuuskysymyksineen, politiikan, osallistumisen ja vaikuttamisen haasteet valtakysymyksineen. Hätkähdyttävästi köyhyysrajan alapuolella elää nykyään 700 000 suomalaista! Vastavoimana kovalle markkinayhteiskunnalle hän näki tarvetta uudelle eettiselle toimintatavalle, välittämisen kulttuurille ja yhteisölliselle huolenpidolle. On tärkeää, että yhteiskunnallisen muutoksen ydin pystytään hahmottamaan.

Alkoholista miljardimenetykset

Itä-Suomen yliopiston terveystieteiden professori, **Ilkka Vohlonen**, kertoi alkoholisyöperäisten ennen aikaisten kuolemien aiheuttavan valtavat kansantaloudelliset menetykset. Pelkästään alkoholisairaudet aiheuttavat Suomessa inhimillisen pääoman menetystä, jota voidaan verrata sydän- ja verisuonisairauksien aiheuttamiin vastaaviin menetyksiin. Se on miljardiluokkaa. Menettyjen elinvuosien määrää mittaava PYLL (Potential Years of

Life Lost) antaa lahjomatonta tietoa myös kunkin paikkakunnan hyvinvoinnista kuolinsyytilastoon nojautuen.

Ammattijärjestö Talentian puheenjohtajan, **Tero Ristimäen**, mukaan peruspalvelujen toimimattomuus tuo kustannuksia kalliisiin erityispalveluihin. Kun päihdetyön ostopalveluja rajoitetaan, kavennetaan samalla ammattilaisten liikumatilaa tehdä asiakkaan kannalta hyviä päätöksiä. Yhden ihmisen päihdeongelma koskettaa aina useita henkilöitä. Lyhytnäköiset säästöt ovat hölmöläisen hommaa. Kaikkein kalleimmaksi tulee tekemätön työ. Lopulta on vaarana, että aletaan menettää osaamisen pääomaa. Työntekijät siirtyvät päihdetyöstä muille sektoreille. Työhyvinvointiin, ammatilliseen tukeen ja koulutukseen kannattaa investoida. Nyt tarvitaan vahvoja puheenvuoroja ja uusia avauksia, painotti Ristimäki. Tehokas keino on suora yhteydenotto päättäjiin.

Seminaari koettiin onnistuneena. Järjestäjät ovat aloittaneet jo uuden päihdeseminaarin valmistelut. Se tullaan järjestämään Jyväskylässä 23–24.10.2014.

Markku Leinonen

” Nyt kun euro on aika kova konsultti...” – odotuksia ja näkemyksiä päihdehuollon tuetun asumisen palveluista

Viime syksynä toteutettiin Katulähetyksen tuetuissa asumisyksiköissä tutkimus, jonka tavoitteena oli tuottaa tietoa Jyväskylän kaupungin kanssa vuoden lopulla käytäviin ostopalvelusopimusneuvotteluihin.

Kesä-syyskuussa asumisyksiköiden vastuuyöntekijät täyttivät kyselyn, jonka pohjalta selvitettiin asukaskunta heidän näkökulmastaan. Nurmela lukuunottamatta yksiköissä järjestettiin asukasaarit, joiden yhteydessä tietoja kerättiin kyselylomakkeilla. Kaupungin aikuissosiaalityön vastuullisia kuultiin ryhmähaastattelun muodossa. Palvelut kartoitettiin ja luokiteltiin internetistä löytyvän aineiston perusteella. Tarkoitus oli kuvata, miten nykyiset tuetun asumisen palvelut ja kaupungin odotukset ja näkemykset palveluista kohtaavat sekä miten asukkaat ovat kokeneet ne. Palveluja tarkasteltiin myös valtiovallan normiohjauksen, lakien ja suositusten valossa.

Tutkimuksessa mukana 75 asukasta

Asiakasraatiin liittyvän kyselylomakkeen täytti 75 asukasta. Heistä 83 % ilmaisi olevansa tyytyväisiä saamaansa asumisen tukeen. Samanaikaisesti 40 % kertoi kaipaavansa tukea enemmän; kolmasosa ilmoitti, ettei halutessaan ollut saanut hengellistä tukea. Kaksi kolmasosa ei ole lopettanut päihteiden käyttöä, mutta enemmistö oli kuitenkin vähentänyt sitä huomattavasti tai paljon.

Katulähetyksen palvelut koostuvat kaikissa yksiköissä palveluohjauksesta, päiväkeskustoiminnasta, yhteisöpalaverista, vapaa-ajan viriketoiminnasta ja mahdollisuudesta osallistua hengelliseen, kulttuuri-, yms. toimintaan sekä asunnon tarjoamisesta ja asumisen varmistamisesta (= vuokranmaksun ja päihdeettömyyden valvonta Ensiaskelta lukuunottamatta, jossa ei vaadita päih-

teettömyyttä). Ohjaus ja arjen asioissa auttaminen toteutuu tarvittaessa Etappia lukuunottamatta kaikissa yksiköissä.

Ryhmätoimintaa on puolessa yksiköistä. Tarvittaessa kuljetus kuntoutuksen kannalta oleellisten palvelujen piiriin on hoidettu kaikissa paitsi Takalaittomassa. Hengellisiä tilaisuuksia järjestetään lähes kaikissa yksiköissä säännöllisesti. Ruoka yhdessä tehtynä vähintään kerran viikossa on käytäntönä muissa asumisyhteisöissä paitsi Etapissa ja Salmirannassa. Asumisen tukipalvelut saivat asukkailta kouluarvosanan 7½. Kaupungin aikuissosiaalityö arvioi eri palvelut ja niiden keskiarvoksi tuli 8,4.

Kaupunki odottaa vahvemman yksikön perustamista

Ensiaskelta lukuunottamatta asukkailla kohdistetun tuen taso on suhteellisen kevyttä, itsenäiseen asumiseen kykeneville suunnattua. Askelma-mallin mukaista porrastusta asumisyksiköiden toiminnassa oli vaikea hahmottaa. Sillä

vaikka Takalaittoman sanottiin olevan viimeinen askel ennen itsenäiseen asumiseen siirtymistä, niin kaikkien muidenkin yksiköiden asukkailta edellytettiin kykyä itsenäiseen asumiseen ja niistä voitiin lähteä suoraan normaaliasumiseen. Kaupungin vastuuviranhaltijat ilmaisivatkin, että olisi tarve selkiyttää eri yksiköiden profiilit sekä muodostaa vahvemman tuen yksikkö, johon vaikeimmin asutettavia voitaisiin sijoittaa.

Valtiolta ohjaa lainsäädännön lisäksi erilaisten suositusten avulla palvelujen laatua. Päihdeongelmista kärsivien asumispalvelujen laadunvarmistusta varten on tehty Päihdepalvelujen laatusuosituksukset. Mielenterveyshäiriöistä kärsivien tukiasuttamista ohjaa Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja koskevat kehittämissuosituksukset. Edellä mainittujen suositusten määritelmät asumisen tuesta ovat erilaiset. Laatusuosituksissa tuki-asuminen on joko yksittäisiä asuntoja, asuntoryppäitä samassa portaassa tai erityisesti itsenäiseen asumiseen tarkoitettuja kerros- tai rivitaloja.

Kehittämissuosituksissa mielenterveyskuntoutujien tukiasuminen määriteltiin itsenäiseksi asumisen muodoksi joko yksityisasunnossa tai kunnan järjestämässä tukiasunnossa, jonka yhteyteen liitetään tarvittava määrä kuntouttavia palveluita. Kunnan viranhaltijoiden tulisi julkisen sektorin toimijoina erityisesti ottaa huomioon nämä suositukset lähettäessään asukkaita palvelujen piiriin.

Mielenterveyskuntoutajat väärässä asumisympäristössä?

Kun Katulähetyksen asumisyksiköiden vastuutyöntekijöiden mukaan 213 asukkaasta noin 35 % kärsii päihdeongelman lisäksi mielenterveyshäiriöistä ja heistä lähes 90 %:lla oli psyykelääkitys, herää kysymys minkä laatuisten palvelujen piiriin nämä asiakkaat voidaan lähettää? Tulisiko heille olla oma, heidän tarpeensa huomioiva asuinympäristö? Varsinkin kun Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2015 suosittelee, että päihdetyön asumispalveluissa noudatetaan kehittämissuosituksen määritelmää, jossa tuki on määritelty paljon vahvemmassi.

Lakisääteisiin asumisen palvelusuunnitelmien tekoon olisi kiinnitettävä huomiota. Vain vajaa puolet asukasraatiin vastanneista ymmärsi, että heidän kanssaan on tehty suunnitelma. Kaupungin sosiaalitoimen vastuullisilla oli samansuuntainen käsitys, tieto suunnitelmien teosta oli kaiken kaikkiaan hataraa. Johtopäätös oli, että yhteistyötä palvelusuunnitelmien laadinnassa tulisi kehittää.

Asukkaat ja kaupunki tyytyväisiä Katulähetyksen antamiin palveluihin

Loppujen lopuksi tutkimuksessa tultiin siihen tulokseen, että palvelut ja kaupungin näkemykset ja odotukset kohtaavat kohtuullisen hyvin toisensa. Kehittämistä on yhteistyössä, palvelusuunnitelmien teossa, käsitteiden selkiyttämässä ja asumisyksiköiden profiileissa. Asukkaat olivat myös suhteellisen tyytyväisiä palveluihin. Tukea kaivattiin kyllä enemmän, mutta millaista, siihen tässä tutkimuksessa ei saatu vastausta.

Erkki Keski-Lusa
sosionomi

”Minä nostan ja

Katulähetyksen talvipäivät järjestettiin Porissa Silokallion kurssikeskuksessa. Järjestelyvastuun oli ottanut Porin seurakuntayhtymä. Osanottajat, noin 90 henkeä, saivat nauttia mielenkiintoisesta ohjelmasta, joka oli sekä tiivis että koskettava. Varsinaista ohjelmaa edelsi Takuu-säätiön toiminnanjohtajan, **Juha Pantzarin**, esitys velkakriisiin joutuneiden auttamisesta.

Pääjärjestäjänä toiminut pitkäaikainen Katulähetyksiön hallituksen jäsen, **Inger Eronen**, toivotti osanottajat tervetulleiksi ja kertoi Kenian matkastaan. Suurella tavalla Afrikasta tuotu ja varjeltu saviruukku putosi kotiin tullessa lattialle ja särkyi. Ruukku oli palasina. Matti -puolisio otti kuitenkin sirpaleet ja liimasi kaiken kokoon. Näin myös Jumala eheyttää meitä, särkyneitä saviruukkuja.

Kirkkoherra **Kari Penttinen** ja vaimonsa **Outi** lauloivat Jumalan pelloista. Jumalan tuuli koskettaa meitä kuin viljaa. Kirkkoherran mukaan Eurooppa, Suomi ja koko maailma tarvitsevat herätystä, Jumalan tuulen kosketusta. Mooseskin sai aikanaan katsella Jumalan kirkkautta. Laulun aiheemme on muuttumaton, Jeesus, risti ja armo.

Diakoni **Mikko Salonen** kertoi ateistin ihmetelleen, miten Jeesus muka muutti veden viiniksi. Sehän oli mahdotonta. Tuota ihmettä kristitty keskustelukumppani ei kyennyt todistamaan, mutta sen sijaan hän kertoi saaneensa monta kertaa nähdä, miten Jeesus oli muuttanut viinan huonekaluiksi, taloustarvikkeiksi ja siistiksi kodiksi.

Siunaus elämässämme ei kuitenkaan tarkoita ongelmien poistumista vaan sitä, että Jumala on läsnä kaikissa elämämme vaiheissa, niin ongelmissa kuin siunauksissakin. Jumala on antanut elämäämme erilaisia lohdutuksia kuten hyvät ystävät. Onnellisuuden salaisuus on siinä, että opimme tyytymään meille annettuun.

Ole turvallisella mielellä, sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi

Pastori Jarkko Willmanin mukaan kiipeintä on se, kun havaitsee itse olevansa

Seppo Riikonen ja Artturi Anttila.

syypää toisen ihmisen haavoihin. Meillä on kuitenkin ihmeellinen lääke, sillä Jesajan kirjan luvussa 53 kerrotaan, että Hänen, Jeesuksen, haavojen kautta me olemme paratut. Meillä on suuri ylimmäinen pappi, kaikessa koeteltu, kuitenkin ilman syntiä. (Heb 4:14-16) Siksi voimme käydä turvalisin mielin armon istuimen eteen. Jeesus sanoo: ”Ole turvallisella mielellä, sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi.”

Tervetulosanoissaan Katulähetyksiön puheenjohtaja, **Sinikka Vilen**, kertoi vuodessa olevan kaksi elämän kohokohtaa, Katulähetyksen valtakunnalliset talvi- ja kesäpäivät. Hän iloitsi Porin virkistyneestä työstä ja siitä että Porin seurakuntayhtymä otti järjestelyvastuun.

Lauantaiaamuna **Jarkko Willman** kertoi dynamiitin keksijän, **Alfred Nobelin** (1833-1896), ennenaikaisesta muistokirjoituksesta, jonka tämä itse luki. Se sai Nobelin muuttamaan testamenttinsa. Voisimmeko mekin muuttaa oman muistokirjoituksemme ja kohdata Jumalan aiempaa syvemmällä tavalla? Jumala kohtaa meidät alhaalla, kynnyksen alla itse valitsemallaan tavalla.

Mooses ymmärsi Jumalan antamat siunaukset

Raamattutunnilla kuulumme Moosesesta, joka katsoi Kristuksen pilkan suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet. Hän kärsi mieluummin vaivaa Jumalan kansan kanssa kuin sai synnistä lyhytaikaista nautintoa. Mooses ymmärsi,

kannan ja pelastan” (Jes 46:4)

Porin talvipäiville osallistui noin 90 henkeä. Eturivissä pastori Jarkko Willman ja pääjärjestäjä Inger Eronen.

että Jumalan antamat siunaukset on käytettävä palveluksen työhön.

Jyväskylän terveiset toi Ari Saatola

Paikkakuntien terveiset sisälsivät tällä kertaa useita koskettavia todistuspuheenvuoroja. Jyväskylän terveiset toi **Ari Saatola**, elämästään lähes 20 vuotta vankilassa viettänyt veljemme. Lapsuudestaan lähtien Arilla oli sisäinen tunto, että eräänä päivänä elämä muuttuisi. Hän kaipasi rakkautta ja hyväksyntää. Sisin oli rikkoutunut, sillat poikki. 41-vuotiaana ei ollut enää mitään, mistä pitää kiinni.

Sitten hän sai kokea Jumalan armon ja uudestisyntymisen. Siitä alkoi eheytyminen ja paraneminen. Ari koulutautui lähihoitajaksi. Väsymystä ja vastoinkäymisiä on ollut mutta Jumala on armollinen. Viiden lapsen isälle on nyt avautunut vakituinen työpaikka Espoosta.

Lauluhetkessä kuultiin Lukkarin koulun pojat -yhtyeen esityksiä ulottuen laulelmista hengellisen musiikin helmiin. **Juha Vainion Yksinäinen saarnipuu** sai katulähetyskontekstissa syvän hengellisen merkityksen. Äärimmäisen yksinäisissä ja karuissa olosuhteissa toteutuu lopulta Luojan antama tarkoitus. Siemenessä on kasvuvoimaa, Luojan istutus juurtuu, kasvaa ja saattaa lopulta matkaan uuden siemenen. ”Poikien” laulut puhuttelivat

ja niitä syvensivät lyhyet runoesitykset. Jumala on suuri rakkaus, ihminen vain tomuhiukkanen.

”**Matti-pappi**” Vuolanne oli kuullut Olympian jumalien leijuvan nyt kisakaupungin yllä. Pelastumme kuitenkin vain Jeesuksen kautta. Vain Jeesus voi täyttää sen tyhjiön, jonka moni huippu-urheilija kohtaa uransa jälkeen. Saamme olla varmat ja vakuuttuneet siitä, että Jumala tahtoo auttaa. Täynnä iloa ja intoa olevan ”Matti -pappin” esityksiä täydensivät hienosti tytär Sinikka Hännikkälän perheen musiikkiesitykset ja Sinikan todistuspu-

heenvuoro. Jumalalla ei ole geenivirheitä. Hän tuntee meidät läpikotaisin.

Sana on elämän leipä

Päivätalaisuudessa **Eija Vainio** kertoi Jumalan sanan voimallisuudesta, merkityksestä ja pyhyydestä. Sana on elämän leipä ja elävä leipä. Iankaikkinen turvamme on Kristus, lihaksi tullut sana. Voisimme olla tuon sanan läpivalaisemia.

Liiton ja kentän vuoropuhelussa kuultiin näkemyksiä koulutuksesta katulähetystyöspäiviin liittyen. Hangon Katulähetys-

Pekka Arposuo ja Inger Eronen.

Vapaata ajatustenvaihtoa kahvitaulla. Ihmisten kohtaaminen on tärkeää katulähetyspäivillä.

sen toiminnanjohtaja, **Kauko Laaksamo**, esitteli liiton ensi kesän risteilyä Gabriella aluksella 22-24.8. Tavoitteena on vierailla Santa Claran seurakunnassa Tukholmassa ja samalla vietetään Katulähetysliiton 60-vuotisjuhlia.

Valoa elämään juhlassa illalla esiintyi **Liekkiryhmä**, joka esitti pääasiassa Pekka Simojoen sävellyksiä Anna-Mari Kaskisen sanoihin. Ryhmä hiljensi kuulijakunnan ja väliin kuultiin koskettavia todistuksia. Saa-toimme yhdessä kokea Viinipuu -laulun sanoin: ”Oksina puun kasvamme näin, kasvomme nostamme valoa päin, yhteys on tie heikkojen, Kristuksen ystävien.” Elämän koettelemusten ja menetysten tuskan keskellä selitykset loppuvat. Jää vain huuto, Herra armahda.

Jarkko Willman kertoi Jumalan iloitsevan nähdessään meidät tässä ja nyt. On tärkeää nähdä ja tulla nähdyksi rakkauden silmin. Tällaisella katseella myös Jeesus katsoo meitä. Meidän tulisi nähdä Kristus kurjimmassakin lähimmäisessämme. Opimme, kuinka Jeesus on myös kätkeytytti läsnä Luukkaan evankeliumin monissa kertomuksissa.

Kotisi on korkeimman suojassa

Sunnuntaiamun avasi **Helmi Ylijoen** sana Jumalan johdatuksesta asuntoasiassa: ”Kotisi on korkeimman suojassa.” Saimme yhtyä Lina Sandell-Bergin lohdulliseen, ”Kun on turva Jumalassa”. Messussa siunattiin uudet katulähetystyöntekijät tehtäviinsä. Pastori **Reija Nordström** painotti saarnassaan sanan siemenen suurta kasvuvoimaa. Meidät on kutsuttu olemaan valona ja suolana.

Katulähetyspäivien päätöstilaisuudessa kuultiin evankelista **Heikki Nummijär-**

Katulähetyskuoro ja säestäjänä toiminut kanttori, **Sirpa Honkanen**.

Tiivistä vuorovaikutusta. Alhaalla toinen oikealta Katulähetysliiton puheenjohtaja, **Sinikka Vilen**.

ven puhe. (Jes 43:18-19) Meidän tulisi oppia elämään tätä armon päivää, irrottautua vääränlaisesta menneisyyden pohtimisesta ja suuntautua elämässämme eteenpäin.

Katulähetysliiton puheenjohtaja, Sinikka Vilen, kehotti puheessaan jakamaan Jumalan rakkautta monin tavoin sekä sanoin että teoin. Työssä tarvitaan oikeanlaisista nöyryyttä ja se etenee usein pienin

askelin. **Pekka Arposuo** ojensi katulähetystyöhön siunatuille katulähetysmerkit ja **Inger Eronen** ruusut. Myös järjestäjät kukitettiin. Siunauksen toivotuksin saatteli puheenjohtaja osanottajat kotimatalle. Aalloilla tavataan.

Markku Leinonen

Markus Nykäsen uskomaton polku rakentamisen ammattilaiseksi

Tärkeä merkitys Markuksen elämässä on omalla perheellä, puoliso Heidillä ja kahdella lapsella Vanessalla ja Danielilla.

Markus Nykäsen (32 v) tie ammattitaitoiseksi rakentajaksi ei jätä ketään kylmäksi. Turvallista lapsuutta Jyväskylässä seurasivat nuoruuden huumekokeilut. Ne johtivat viimein Venezuelan matkaan. Tavoitteena oli huumeiden salakuljetus. Caracasissa odottivat yllätykset ja 19-vuotias nuorukainen houkuteltiin matkalle Mexicoon. Yritys salakuljettaa huumeita paljastui ja Markus joutui venezuelalaiseen vankilaan ankariin olosuhteisiin.

Runsaan kolmen vuoden kuluttua hän vapautui ja palasi Jyväskylään. Kului vielä muutamia vuosia. Sitten Markus sai kokea elämänmuutoksen. Haave omasta perheestä toteutui ja Katulähetyksen Kannustin -projekti avasi ammatillisen kasvun polun.

Huumekoukku

Markuksen lapsuus ja varhaisnuoruus kuuluivat hyvien harrastusten parissa turvallisessa ympäristössä, välittävien vanhempien ja sisarusten perheessä. Markus harrasti erityisesti jääkiekkoa ja yleisurheilua. Koulussa liikunta ja käsityö olivat mieliaineita.

Peruskoulun 8 – 9 luokan aikana hän tutustui kuitenkin ihmisiin, joiden kautta raitis elämäntapa alkoi muuttua. Ensimmäinen kannabis -kokeilu tuli yhdeksännellä luokalla ja pian huumeet kuuluivat päivittäiseen arkeen.

Hyvinkäälle muutto 18 -vuotiaana toi kolmen kuukauden raittiuden, mutta sitten tilanne jatkui entistä pahempaan, mihin

vaikutti Helsingin ja Riihimäen läheisyys. Markukselle ehdotettiin Venezuelan matkaa, jonka tarkoituksena oli tuoda Suomeen kokaiinia. Matkasta hän saisi rahaa, josta osan voisi käyttää huumevelkoihin. Nuori mies oli silloin vasta 19 -vuotias.

Vankina Venezuelassa

Venezuelassa Markus tapasi ryhmän miehiä, jotka tiedustelivat hänen halukkuuttaan käydä Mexico Cityssä. Tarkoituksena oli kuljettaa vatsalaukussa huumeita. Markus nieli 37 kymmenen gramman ”huumesormea”. Caracasin lentokentällä hän kuitenkin joutui röntgenkuvaukseen ja hanke paljastui.

Vuosi tutkintovankeudessa sujui pääosin rauhallisesti mutta tilanne muut-

tui, kun tuomio langetettiin. Tuomion lyhyteen (5 vuotta) vaikutti Suomen suurlähetystön apu. Markus oli tietävästi historian ensimmäinen suomalaisvanki Venezuelassa ja myös ulkoministeri Tuomiojaan oltiin yhteydessä.

Venezuelalaisen vankilan olot olivat toisenlaiset kuin Suomessa; väkivaltaa, huumeita, tapot ja kuolema arkipäivää. Selviytyminen vaati vahvuutta. Vankimäärä oli tiloihin nähden kohtuuton. Huumeita saattoi käyttää varsin vapaasti. Niitä saatiin isoja määriä vankilan aidan takaa. Yli kaksi vuotta meni aineiden parissa.

Eräänä päivänä Interpolin poliisit tulivat yllättäen noutamaan. Viiden vuoden tuomiostaan Markus kärsi kaksi vuotta ja kolme kuukautta. Näin hän oli vankina Venezuelassa yhteensä kolme vuotta ja kolme kuukautta oppien tänä aikana puhumaan sujuvasti espanjaa.

Kotimaahan

Caracasin lentokentällä oli vastassa kaksi suomalaispoliisia. Heidän saattamana Markus lensi kesällä 2004 Venezuelasta Suomeen viettäen vielä viikonlopun telkien takana. ”Ei ole mikään tuntunut niin hyvältä kuin se, kun kävelin ulos Vantaan vankilasta”, muisteli Markus myöhemmin.

Jyväskylään tultuaan hän tapasi kuitenkin heti vanhoja kavereita eikä nuorella miehellä ollut vielä aikomusta raitistua. Se tuntui mahdottomalta ajatukselta. Huumeiden käyttö jatkui syklittäisenä vielä noin kuuden vuoden ajan. Sitä kesti yhteensä noin 13 vuotta.

Kannustin -projektiin

Lyhyitä kosketuksia Katulähetystykseen Markusella oli jo ennestään mutta Kannustin -työpolkuprojektin piiriin hän tuli ensimmäisen kerran joulukuussa 2008. Projektin dokumentit ja monien muistikuvat osoittavat, että Markuksen polku työmailla oli hyvin vaihteleva.

Nuorella miehellä oli kuitenkin pyrkimystä olla selvänä ja oppia rakentamistaitoja. Hän näki Kannustin -projektin mahdollisuutena, halusi päästä oppisopimukselle ja saada ammatin. Välillä nuori mies jouduttiin päihtymyksen vuoksi panemaan pois työmaalta. Selvittyään hän

Markus esittelee märkätilatyömaataan Katulähetystyksen Salmirannan yksikössä helmikuussa 2014.

sai kuitenkin aina uuden mahdollisuuden oppia rakentamista, josta hän aidosti piti. Projekti toi elämään säännöllisyyttä. Piti mennä nukkumaan tiettyyn kellonaikaan ja herätä tiettyyn kellonaikaan. Joka päivä oppi jotain uutta.

Markus työskenteli projektin työmailla aktiivirahalla vuoden 2009 maaliskuun loppuun asti. Se oli merkittävä ajanjakso tulevaisuutta ajatellen. Markukselle kertyi kokemusta rakentamisesta sekä projektin periaatteista, työtavoista ja ohjauksesta.

Ammatillinen polku

Huhtikuussa 2010 avautuivat Laukaan vankilan portit. Tuomion pituus oli yksi vuosi ja kaksi kuukautta. Sen aikana tapahtui merkittäviä asioita.

Markus tapasi Kannustin -projektin toisen ohjaajan ja otti yhteyttä projektivastaavaan. ”Totta kai käy”, oli myönteinen vastaus tiedusteluun. Huhtikuun 4:ntenä 2011 Markus siirtyi vankilasta valvottuun koevapautteen aloittaen työskentelyn projektin työmailla.

Mahdollisuus siirtyä vankilasta suoraan työpolkuprojektiin oli oleellisen tärkeä tukea antava tekijä uuden elämänpolun rakentumisessa. Koevapausajan jälkeen

heinäkuussa Markus siirtyi kuntouttavan työtoiminnan piiriin ja tammikuussa 2012 allekirjoitettiin oppisopimus tavoitteena talonrakentajan ammattitutkinto.

Elämänmuutos

Ennen koevapautteen siirtymistä oli kuitenkin jo ehtinyt tapahtua merkittäviä asioita. Markus oli kypsynyt elämänmuutokseen. Vankilatuomion aikana Markukselle ja puoliso Heidille syntyi poika, mikä herätti vastuuntuntoa ja kannusti taisteluun raittiin elämäntavan puolesta. Edellytykset työn tekemiseen ja siinä oppimiseen olivat nyt oleellisesti parantuneet. Syvällä mielen pohjalla oli ollut haave ammatista ja omasta perheestä.

Tätä pyrkimystä tuki Kannustin -projekti avaten ammatillisen kasvun polun ja sitä kautta mahdollisuuden saada ammatti ja integroitua yhteiskuntaan työtä tekeväksi ja vastuuntuntoiseksi kansalaiseksi.

Heräsivät myös katumuksen tunnot. Markuksen oli kohdattava sisimmässään kärsimys, minkä oli vuosien aikana aiheuttanut lähipiirilleen, erityisesti omille vanhemmilleen. Hän halusi nyt näyttää heille toisenlaista elämäntapaa.

Oppisopimus on lottovoitto

Markus kertoo olevansa todella kiitollinen projektin ohjaajille, **Pekka Lepikolle** ja **Ari Valkeiselle**, jotka antoivat uuden mahdollisuuden. Hän osallistui ensin Katulähetyksen Etapin asumisyksikön peruskorjaukseen. Maalausta, listoitusta, paneelausta, ulkoverhouslaudoitusta ja muuta perustyötä kuului ohjelmaan. Työ tuntui hyvältä. Markus on kokenut työn Kannustin -projektissa välillä niin hyvältä, ettei työpäivän päättyessä malta lopettaa.

Hän kertoo löytäneensä oman ammatin ja sanoo pitävänsä kaikesta rakentamisesta mutta erityisesti laatoituksesta. Tämän voi todeta myös käymällä katsomassa Jyväskylän Puuppolassa Katulähetyksen Koluntie 99:n kylpyhuonetta ja saunaa, jotka Markus toteutti näyttötyönään yhdessä toisen oppisopimusopiskelijan kanssa. Kannustin - projekti on Markuksen mukaan toiminut tosi isona ”tsempparina”.

Oppisopimusmahdollisuutta hän pitää huippuohjelmassa, suorastaan ”lottovoittona”. Opinnot ovat sujuneet menestyksellisesti ja tutkinto valmistuu kesäkuussa. Kehittynyt ammattitaito on poikunut jo tilaustöitä projektin ulkopuolelta.

Oma perhe

Tärkeä merkitys Markuksen elämässä on omalla perheellä, puoliso Heidillä ja kahdella lapsella, joista nuorempi, Vanessa, syntyi toukokuussa 2012 ja vanhempi, Daniel, täyttää syyskuussa neljä vuotta. Projekti tukee tätä elämän kokonaisuutta.

Perheen kanssa on tehty myös lomamatka Espanjaan. Traagisten tapahtumien kautta opitulla espanjankielellä on nyt elämää rikastava merkitys. Se tulee koko perheen hyväksi, eikä haittaa ole siitä, että sujuvassa puheessa on venezuelalainen aksentti.

- Perhe on kaikki kaikessa, elämää kantava voima, sanoo Markus. Hän katsoo rakkaudella Heidiä, Vanessaa ja Danielia ja toteaa, ettei voi enää ajatella muunlaista elämää. Elämässä on sisältöä ja se tuntuu hyvältä. Niin tuntuu haastattelijastakin, kun istutaan kahvipöydässä ja Vanessa ojentaa pienellä kädellään karnevaalikeksejä.

Markus painottaa, että aina on mahdollista nousta, oli ihminen vajonnut miten syvälle tahansa ja olivatpa elämän tilanteet miten vaikeita hyvänsä. Aina on toivoa.

Markuksen arvio Kannustin -projektista

Markuksen mukaan asteittainen eteneminen normaaliyhteiskuntaan on hyvä asia. Kannustin -projekti tarjoaa tällaisen portaan, jossa voi työskennellä ensin päihde- ja vankilataustaisen ihmisten kanssa. Siirtyminen vankilasta suoraan normaaliin työelämään voi näille henkilöille osoittautua liian suureksi muutokseksi. Pääteettömyyden suhteen ollaan tarkkoina ja tarvittaessa työntekijöitä puhallutetaan.

Markuksen mukaan ammatillisia taitoja annetaan oppia rauhassa, omaan tahtiin. Aikaa on. Samalla kuitenkin edellytetään, että työ tehdään ja taito opitaan. Toimintaan kuuluu pitkäjänteisyys. Kaikki ovat parantujia. Kun taito on opittu, työtä voi tehdä myös nopeasti.

Projektissa ymmärretään myös muiden raittiutta edistävien tukitoimien (virkestystoiminta, matkat) ja yhteistyötahojen merkitys.

Ohjaus on loistavaa ja Markus on kokenut tulevansa ohjaajien kanssa hyvin toimeen. Neuvoja ja palautetta saa. Hyvä palaute luo lisää motivaatiota. Markuksen mukaan projekti on hyvä ympäristö oppia ja hän pitää koko systemistä. Hän arvioi, että projekti tulee vielä pelastamaan monen ihmisen elämän.

Ammatillisten taitojen oppimisen lisäksi Kannustin -projekti on Markuksen mukaan vahvistanut itsetuntoa. Hän on alkanut luottaa itseensä. Ymmärrys omasta itsestä on kasvanut. Hän on huomannut, että jossain on hyvä. ”Minusta on johonkin.” Myös keskittymiskyky on parantunut ja vuorovaikutustaidot kehittyneet. Markus kertoo oppineensa kuuntelemaan.

Elämänarvot ovat mullistuneet eivätkä gangsterit ole enää ihanteita. Vanha ei kiinnosta. Markuksen mukaan elämässä on nyt aiempaa tasaisempi hyvän olon tunne.

Aina on toivoa

Maaliskuun puolivälin jälkeen Katulähetyksessä käynnistyy uusi matalan kynnyksen työpajatoiminta. Opetellaan työvälineiden käyttöä ja muuta perustavaa. Kynnys on matalalla. Tämän toiminnan ohjaajaksi tulee Markus Nykänen, mies, joka tietää pohjia myöten, millainen merkitys matalan kynnyksen työtoiminnalla ja hyvällä työyhteisöllä voi olla rikki menneelle ihmiselle.

Tämän artikkelin loppuun Markus haluaa vielä lisätä tärkeän asian. Hän sanoo, että aina on mahdollista nousta, oli ihminen vajonnut miten syvälle tahansa ja olivatpa elämän tilanteet miten vaikeita hyvänsä. Aina on toivoa.

Markku Leinonen

Työväenyhdistys (JTY) lahjoitti Jyvässeudun kolmannen sektorin yhdistyksille

Vuonna 1888 perustettu Jyväskylän Työväenyhdistys ohjasi 125 -vuotis syntymäpäiväjuhlaansa tuoton 10 600 € Jyvässeudun kahdeksalle yhdistykselle. Varat kohdennettiin lasten, nuorten sekä ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävään työhön. Yhtenä lahjoituksen saajana oli Jyväskylän Katulähetys. Lahjoituksen luovuttivat 5.2. JTY:n puheenjohtaja, Riitta Mäkinen ja toimitusjohtaja, Kimmo Ojala. Katulähetysten puolesta 1500 €:n lahjoitusta vastaanottamassa olivat yhdistyksen puheenjohtaja, Pekka Arposuo, ja toiminnanjohtaja,

Usko Hintikka. Lahjoitus on koettu yhdistyksessä hyvin hienona asiana. Se otetaan vastaan kiitollisin mielin ja käytetään yhdistyksen tukiasunnoissa asuvien hyväksi. JTY:n lahjoituksen saivat myös K-S Ensi- ja Turvakoti ry, K-S Keskussairaalan lastenosastojen tuki ry Lastu, Mielenterveysyhdistys Kello ry, Viitakodit ry, Jyvässeudun omaishoitajat ry, Jyväskylän Rintamaveteraanit ry ja Jyväskylän Eläkkeensaajat ry.

Kantakaa
toistenne
kuormia, ja niin
te täytätte
Kristuksen lain.
(Gal. 6:2)

PULLAKIRKOT

Ensiaskel, Kankitie 9
sunnuntaisin klo 11.30
Takalaiton
sunnuntaisin klo 13.30
Salmiranta ja
Nurmela
tiistaisin klo 18

Vas. Kimmo Ojala
ja hänen vieressään
Riitta Mäkinen.

Jyväskylän
Katulähetys ry

Kankitie 10
40320 Jyväskylä
0400-642442

www.jklkl.fi

Jyväskylän

KATULÄHETYS

14. vuosikerta

Vapautetut

Toimitus
Erkki Arvaja, Markku Leinonen
ja Erkki Hänninen

Kankitie 10,
40320 Jyväskylä
puh. 0400-642 442
www.jklkl.fi

Seuraava tiedotuslehti

2/2014 ilmestyy
15. päivänä toukokuuta
Aineistot lehteen 30.4.2014
mennessä, Kankitie 10, 40320
Jyväskylä tai
erkki.arvaja@kolumbus.fi
markku.leinonen@jklkl.fi

ISSN 2323-1610